

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ІМУНОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
протокол № ... від 20 р.
завідувач кафедри
_____ ...(.....)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ДЕНДРОЛОГІЯ

Освітня програма «Біологія та здоров'я людини»
Спеціальність 091 Біологія
Галузь знань 09 Біологія

Херсон 2020

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	ДЕНДРОЛОГІЯ
Викладач (і)	Захарова Марина Ярославівна
Посилання на сайт	
Контактний тел.	+380972096627
Е-mail викладача	zaharovamarina03@gmail.com
Графік консультацій	

1.Анотація курсу

Предмет «Дендрологія» вивчається у вищих навчальних закладах з метою формування в майбутніх фахівців знань про стан і проблеми деревного рослинного світу. Вивчення дисципліни «Дендрологія» базується на основних знаннях з питань росту і розвитку деревного рослинного світу та особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців у галузі біологічних наук.

2.Мета та завдання курсу

Метою навчального курсу «Дендрології» є розкриття теоретичних положень формування високопродуктивних та біологічно стійких лісових, захисних, естетично цінних декоративних насаджень на основі знання біології розвитку деревних рослин, їх екології, фенології і вчення про рослинний покрив; навчити студента пізнавати і докладно характеризувати біля двохсот видів деревних рослин здебільш флори Півдня України, які мають господарське значення за морфологічними, екологічними та біологічними особливостями.

Завдання

Методичні – сприяти оволодінню методами наукового пізнання, наукових досліджень в дендрології.

Теоретичні – сформувати у студентів систему знань про теоретичні положення і закономірності дендрології, флористичні і ценотичні особливості фітоценозів, їх динаміку, основні підходи до класифікації рослинних угруповань, детальну морфологічну, біологічну та господарську характеристику біля двохсот видів деревних рослин.

Практичні – виробити у студентів вміння визначати види деревних рослин в квітучому стані, по плодах, по пагонах в безлистковому стані та в стані вегетації; визначати їх віковий стан та ступінь віталітету; надавати їм характеристику щодо положення в системі рослин, екологічних вимог, біологічних особливостей, природного поширення і господарського використання.

3. Загальні і фахові компетентності

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області (біології) та області професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до використання інформаційних технологій.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК 6. Здатність до навчання і самоудосконалення упродовж життя.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 9. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК 10. Визнання морально-етичних аспектів професійної діяльності і необхідності інтелектуальної чесності, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку.

ФК 1. Базові теоретичні та методологічні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей для дослідження різних рівнів організації живих організмів, біологічних явищ і процесів.

ФК 4. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів, прийомів і засобів у польових і лабораторних умовах і звітувати про результати.

ФК 5. Здатність застосовувати знання і розуміння основних біологічних законів, теорій та концепцій для розв'язання конкретних біологічних завдань.

ФК 6. Вміння ведення дискусії та спілкування в галузі біологічних наук.

ФК 7. Розуміння необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища та раціонального природокористування.

ФК 8. Демонстрування знання будови, функцій та процесів життєдіяльності, систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукариот упродовж онто- та філогенезу.

ФК 10. Здатність до визначення та аналізу результатів взаємодії живих організмів різних рівнів організації, їхньої ролі у біосферних процесах та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.

ФК 11. Демонстрування знання основ підтримання гомеостазу організму, клітинних та молекулярних механізмів реалізації цих реакцій, їх регуляції та генетичного контролю.

Результати навчання

ПРН 1. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, письмового відображення та презентації результатів своїх досліджень українською мовою.

ПРН 4. Розуміти основні терміни, концепції, принципи, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПРН 6. Демонструвати знання систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукаріот.

ПРН 8. Демонструвати знання будови живих організмів, їх фундаментальних біологічних процесів.

4.Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4	20	20	80

5.Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
2020-2021	1	091 Біологія	2	Вибіркова компонента

6.Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль).

Мультимедійна презентація, лабораторне устаткування, живі рослинні об'єкти.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Програмне забезпечення MS Windows XP; Star Office; 1С 7.7; CS Trade Quote 8; Internet Explorer; Win RAR; Adobe Reader 9.

Лабораторні приміщення кафедри ботаніки – ауд. 716, 715 (практичні роботи), 726 (консультації)

7.Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали підсумкового оцінювання. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

8.Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчально го заняття, кількість годин (аудиторн ої та самостійн ої роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальна біоморфологія деревних рослин.					
Тиждень _ дата, академічних годин	<p>1. Вступ. історія розвитку дендрології як науки. життєві форми деревних рослин. їх загальні і щорічні цикли розвитку.</p> <p style="text-align: center;">ПЛАН</p> <p>1. Вступ. Предмет, об'єкт та завдання дендрології, її наукові основи та завдання в межах вузівського курсу в підготовці біологів.</p> <p>2. Історія розвитку</p>	Лекція 2 год, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 5год	<p>1. Булыгин Н.Е. Дендрология. - М.: Агропромиздат, 1985. - 280 с.</p> <p>2. Жизнь растений, т. I, IV, V. 1978-1982.</p> <p>3. Колесников А.Й. Декоративная дендрология. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с.</p> <p>4. Кохно Н.А. Деревья и кустарники, культивируемые в СССР. Покрытосеменные. — К. Наук, думка,</p>	Виконання завдань практичної роботи	5

	<p>дендрології як науки. 3. Життєві форми деревних рослин. Їх загальні і щорічні цикли розвитку.</p>		<p>1986. - 719 с. 5. Липа О.Л. Дендрологія з основами акліматизації. - К.: Вища школа, 1977.- 422с. 6. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с. 7. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с. 8. Пятницький С.С. Курс дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с. 9. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир,</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>1990. – Т.1. – 348с</p> <p>10. Рудь С., Бойко М. Характеристика дендрарію ботанічного саду Херсонського педагогічного університету // Метода, вип. Тези, 2001. – С. 31-34.</p> <p>11. Щепотьєв Ф.Л. Дендрология. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p>		
	<p>2. Біоморфологія деревних рослин. ПЛАН</p> <p>1. Визначення деревних рослин як біоморфологічної категорії.</p> <p>2. Критерії деревних рослин за біоморфологічною класифікацією, відмінності від напівдеревних та трав'янистих.</p> <p>3. Підрозділ деревних рослин на дерева, чагарники та</p>	<p>Лекція 2 год, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 10 год</p>	<p>12. Булыгин Н.Е. Дендрология. - М.: Агропромиздат, 1985. - 280 с.</p> <p>13. Жизнь растений, т. I, IV, V. 1978-1982.</p> <p>14. Колесников А.Й. Декоративная дендрология. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с.</p> <p>15. Кохно Н.А. Деревья и кустарники, культивируемые в СССР. Покрытосеменные.</p>	<p>Виконання завдань практичної роботи</p>	<p>5</p>

	<p>чагарнички: біоморфологічні критерії.</p> <p>4. Розмежування понять «кущ» і «чагарник». Життєві форми дерев, чагарників та чагарничків за І.Г. Серебряковим.</p> <p>5. Класифікація життєвих форм за К.Раункієром.</p>		<p>— К. Наук, думка, 1986. - 719 с.</p> <p>16. Липа О.Л. Дендрологія з основами акліматизації. - К.: Вища школа, 1977.- 422с.</p> <p>17. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>18. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>19. Пятницкий С.С. Курс дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>20. Рейвн и др. Современная</p>		
--	---	--	--	--	--

			<p>ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>21. Рудь С., Бойко М. Характеристика дендрарію ботанічного саду Херсонського педагогічного університету // Метода, вип. Тези, 2001. – С. 31-34.</p> <p>22. Щепотьєв Ф.Л. Дендрологія. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p>		
<p>Тиждень _ дата, академічних годин</p>	<p>3. Морфологія пагонових систем деревних рослин. ПЛАН</p> <p>1. Диференціація вісей: основні скелетні, пагони (гілки) формування, пагони галуження.</p> <p>2. Утворення вісей як моноподіїв та симподіїв.</p> <p>3. Габітус рослини у зв'язку з типом загонової системи:</p>	<p>Лекція -, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 20 год</p>	<p>1. Булыгин Н.Е. Дендрологія. - М.: Агропромиздат, 1985. - 280 с.</p> <p>2. Войтюк Ю.О. та ін. Морфологія рослин з основами анатомії та цитоембріології. – К.: Фітосоціоцентр, 1998. – 216с.</p> <p>3. Каталог видів, різновидів, форм, сортів деревних та кущових рослин. Ч. III. Красиво квітучі дерева та кущі</p>	<p>Виконання завдань практичної роботи</p>	<p>5</p>

	<p>пірамідальна форма хвойних, дерева лісового та «плодового», лісостепового типів, багатостовбурні та дерева-ліани.</p> <p>4. Формування змішаної, моноподіально-симподіальної системи скелетних вісей.</p> <p>5. Особливості наростання крони «плакучих» форм.</p>		<p>(Полісся та Лісостеп України) / Н.М Трофименко, В.К. Горб, Л.І. Пархоменко та ін. – Київ: Фітосоціоцентр, 2003. – 24 с.</p> <p>4. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>5. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>6. Проценко Д.П., Байрон О.Б. Анатомія рослин. – К: Вища школа, 1981. – 312с.</p> <p>7. Пятницький С.С. Курс</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>8. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>9. Стеблянюк М.І., Гончарова Д.К., Закоренко Н.Г. Ботаніка: анатомія та морфологія рослин. – К.: Вища школа, 1995. – 384 с.</p> <p>10. Шовган А.Д. Дендрологія: Навч. посібн. – Львів: УкрДЛТУ, 2008. – 152 с.</p> <p>11. Щепотьев Ф.Л. Дендрологія. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p> <p>12. Эсау П. Анатомия семенных растений. – М: Мир, 1980. Т. 1, 2.– 564 с.</p>		
	<p>4. Анатомія вісей деревних рослин. ПЛАН</p>	<p>Лекція 2 год, /практична робота – 2 год., самостійна робота – 10 год</p>	<p>1. Булыгин Н.Е. Дендрологія. - М.: Агропромиздат, 1985. - 280 с.</p>	<p>Виконання завдань практичної роботи</p>	<p>5</p>

	<p>1. Типи стел деревних рослин.</p> <p>2. Поняття про жорстко стовбурні та м'якостовбурні дерева.</p> <p>3. Особливості вторинного потовщення палеозойських та сучасних деревних рослин.</p> <p>4. Загальні закономірності однорічних, багаторічних гілок і стовбурів хвойних і листяних деревних рослин.</p> <p>5. Функціональні системи деревини та лубу.</p> <p>6. Особливі типи вторинного потовщення.</p>		<p>2. Войтюк Ю.О. та ін. Морфологія рослин з основами анатомії та цітоембріології. – К.: Фітосоціоцентр, 1998. – 216с.</p> <p>3. Жизнь растений, т. I, IV, V. 1978-1982.</p> <p>4. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. –Х.: 2007. –280 с.</p> <p>5. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К.: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>6. Орлова Л.Д., Гомля Л.М. Методичні розробки до лабораторних</p>		
--	---	--	---	--	--

			<p>занять з нормативного курсу “Ботаніка. Анатомія і морфологія рослин.” – К: Фітосоціоцентр, 1999. – 96с. Стеблянко та ін. Ботаніка. – К: Вища школа, 1995. – 384 с.</p> <p>7. Проценко Д.П., Байрон О.Б. Анатомія рослин. – К: Вища школа, 1981. – 312с.</p> <p>8. Пятницький С.С. Курс дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>9. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>10. Стеблянко М.І., Гончарова Д.К., Закоренко Н.Г. Ботаніка: анатомія та морфологія рослин. – К.: Вища школа, 1995. – 384 с.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>11. Шовган А.Д. Дендрология: Навч. посібн. – Львів: УкрДЛТУ, 2008. – 152 с.</p> <p>12. Щепотьев Ф.Л. Дендрология. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p> <p>13. Эсау П. Анатомия семенных растений. – М: Мир, 1980. Т. 1, 2.– 564 с.</p>		
Тиждень _ дата, академічних годин	<p>5. Метаморфози вегетативних органів деревних рослин.</p> <p>ПЛАН</p> <p>1. Особливості дерев тропічного дощового лісу: дошкоподібні і стовпоподібні корені, ходульні і дихальні корені рослин мангрів та прісноводних боліт.</p> <p>2. Ліани, дерева-душители, епіфіти.</p> <p>3. Деревні ксерофіти:</p>	Лекція- / практична робота – 2 год., самостійна робота – 10 год	<p>1. Войтюк Ю.О. та ін. Морфологія рослин з основами анатомії та цитоембріології. – К.: Фітосоціоцентр, 1998. – 216с.</p> <p>2. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>3. Мельниченко</p>	Виконання завдань практичної роботи	5

	<p>особливості кореневої системи, склерофіти і малакофіли, філодії, кладодії, філокладії, колючки різного походження і емергенці.</p> <p>4. Листкові та стеблові сукуленти, дерева цистерни, бутилкоподібні дерева.</p> <p>5. Псевдостовбу р бананових.</p>		<p>Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>4. Проценко Д.П., Байрон О.Б. Анатомія рослин. – К: Вища школа, 1981. – 312с.</p> <p>5. Пятницький С.С. Курс дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>6. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>7. Рудь С., Бойко М. Характеристика дендрарію ботанічного саду Херсонського педагогічного університету // Метода, вип. Тези, 2001. – С. 31-34.</p> <p>8. Стеблянюк М.І., Гончарова Д.К., Закоренко Н.Г.</p>		
--	---	--	---	--	--

			<p>Ботаніка: анатомія та морфологія рослин. – К.: Вища школа, 1995. – 384 с.</p> <p>9. Шовган А.Д. Дендрологія: Навч. посібн. – Львів: УкрДЛТУ, 2008. – 152 с.</p> <p>10. Щепотьєв Ф.Л. Дендрологія. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p>		
<p>Тиждень _ дата, академічних годин</p>	<p>6. Основи біології розвитку деревних рослин.</p> <p>ПЛАН</p> <p>1. Онтогенез листяних дерев: періодизація та основні критерії вікових станів.</p> <p>2. Тривалість основних етапів онтогенезу у лісах.</p> <p>3. Розміри вікових біогруп широколистяних дерев: дуб, бук, граб, липа, клен.</p> <p>4. Поняття про</p>	<p>Лекція 2 год, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 5 год</p>	<p>1. Булыгин Н.Е. Дендрологія. - М.: Агропромиздат, 1985. - 280 с.</p> <p>2. Войтюк Ю.О. та ін. Морфологія рослин з основами анатомії та цитоембріології. – К.: Фітосоціоцентр, 1998. – 216с.</p> <p>3. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні: Довідник. ч.1 / М.А. Кохно, Л.І. Пархоменко, А.У. Зарубенко та ін. – К.:</p>	<p>Виконання завдань практичної роботи</p>	<p>5</p>

	<p>повно членну популяцію, завершений, незавершений та неповний онтогенез.</p> <p>5. Життєві форми дерев широколистяних лісів: одностовбурне, мало стовбурне та куртино утворююче дерево.</p> <p>6. Віковий склад популяцій дерев у порушених різновікових угрупованнях.</p>		<p>Фітосоціоцентр, 2003. – 451 с.</p> <p>4. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Голонасінні: Довідник / М.А. Кохно., В.Ш. Гордієнко , Г.С. Захаренко та ін.– К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 207 с.</p> <p>5. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Покритонасінн.: Довідник. ч.2 / М.А. Кохно, Н.М.Трофименко, Л.І.Пархоменко та ін. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с.</p> <p>6. Жизнь растений, т. I, IV, V. 1978-1982.</p> <p>7. Колесников А.Й. Декоративная дендрология. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с.</p> <p>8. Кохно Н.А.</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>Деревья и кустарники, культивируемые в СССР.</p> <p>Покрытосеменные. — К. Наук, думка, 1986. - 719 с.</p> <p>9. Крюссман Г. Хвойные породы. М: Лесная пром-сть, 1986. - 256 с.</p> <p>10. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>11. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>12. Пятницкий С.С. Курс дендрологии. - Харьков: Изд-во</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>13. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>14. Щепотьев Ф.Л. Дендрология. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p> <p>Эсау П. Анатомия семенных растений. – М: Мир, 1980. Т. 1, 2.– 564 с.</p>		
<p>Тиждень _ дата, академічних годин</p>	<p>7. Поняття про інтродукцію рослин та їх значення для садово-паркового будівництва.</p> <p>ПЛАН</p> <p>1. Поняття інтродукція та інтродуценти.</p> <p>2. Акліматизація та натуралізація.</p>	<p>Лекція 2 год, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 5 год</p>	<p>1. Бродович Т.М., Бродович М.М. Деревья и кустарники Запада УССР. Атлас. - Львов: Вища школа, 1979.-25) с.</p> <p>2. Булыгин Н.Е. Дендрология. - М.: Агропромиздат, 1985. - 280 с.</p> <p>3. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні: Довідник. ч.1 / М.А. Кохно, Л.І. Пархоменко, А.У.</p>	<p>Виконання завдань практичної роботи</p>	<p>5</p>

			<p>Зарубенко та ін. – К.: Фітосоціоцентр, 2003. – 451 с.</p> <p>4. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Голонасінні: Довідник / М.А. Кохно., В.Ш. Гордієнко , Г.С. Захаренко та ін.– К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 207 с.</p> <p>5. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Покритонасінн.: Довідник. ч.2 / М.А. Кохно, Н.М.Трофименко, Л.І.Пархоменко та ін. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с.</p> <p>6. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Голосеменные. – К.: Наук. думка, 1986. – 199 с.</p> <p>7. Жизнь</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>растений, т. I, IV, V. 1978-1982.</p> <p>8. Каталог видів, різновидів, форм та культиварів паркоутворюючих деревних рослин. Ч. IV. Покритонасінні (Полісся, Лісостеп та Карпати України) / Л.І. Пархоменко, Н.М. Трофименко, О.К. Дорошенко та ін. – Київ: Фітосоціоцентр, 2003. – 24 с.</p> <p>9. Каталог видів, різновидів, форм, сортів деревних та кущових рослин. Ч. III. Красиво квітучі дерева та кущі (Полісся та Лісостеп України) / Н.М. Трофименко, В.К. Горб, Л.І. Пархоменко та ін. – Київ: Фітосоціоцентр, 2003. – 24 с.</p> <p>10. Каталог різновидів, культиварів, та форм</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>деревних та кущових рослин, ч.І. Голонасінні (Полісся, Лісостеп, Карпати України) / С.І. Кузнецов, І.С. Маринич, О.П. Похильченко та ін. – Київ: Фітосоціоцентр, 2002. – 35 с.</p> <p>11. Колесников А.Й. Декоративная дендрология. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с.</p> <p>12. Кохно Н.А. Деревья и кустарники, культивируемые в СССР. Покрытосеменные. — К. Наук, думка, 1986. - 719 с.</p> <p>13. Крюссман Г. Хвойные породы. М: Лесная пром-сть, 1986. - 256 с.</p> <p>14. Липа О.Л. Дендрология з основами акліматизації. - К.: Вища школа, 1977.-</p>	
--	--	--	--	--

			<p>422с.</p> <p>15. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>16. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с Рудь С., Бойко М. Характеристика дендрарію ботанічного саду Херсонського педагогічного університету // Метода, вип. Тези, 2001. – С. 31-34.</p>		
Тиждень _ дата, академічних годин	8. Відношення деревних рослин до факторів зовнішнього середовища.	Лекція 2 год, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 5 год	<p>1. Колесников А.Й. Декоративная дендрология. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с.</p> <p>2. Липа О.Л.</p>	Виконання завдань практичної роботи	5

	<p style="text-align: center;">ПЛАН</p> <p>1. Групи рослин по відношенню до кліматичних екологічних факторів.</p> <p>2. Групи рослин по відношенню до родючості ґрунту.</p>		<p>Дендрологія з основами акліматизації. - К.: Вища школа, 1977.- 422с.</p> <p>3. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>4. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>5. Пятницький С.С. Курс дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>6. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>7. Шовган А.Д.</p>		
--	---	--	---	--	--

			Дендрология: Навч. посібн. – Львів: УкрДЛТУ, 2008. – 152 с. Щепотьев Ф.Л. Дендрология. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.		
Максимальна кількість балів за модуль – 40 балів					
Змістовий модуль 2. Відділ Голонасінні та Покритонасінні.					
Тиждень ... дата, академічних годин	9. Відділ Голонасінні Pinophyta, Gymnospermae ПЛАН 1. Головні особливості насінних рослин. 2. Відділ <i>Pinophyta</i> (Голонасінні). 3. Класифікація відділу. 4. Голонасінні,	Лекція 4 год, практичне заняття 2 год/ самостійна робота – 5 год	1. Колесников А.Й. Декоративная дендрология. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с. 2. Липа О.Л. Дендрология з основами акліматизації. - К.: Вища школа, 1977.- 422с. 3. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрология: Довідник для студентів лісового факультету і	Виконання завдань практичної роботи	10

	що природно зростають в Україні.		<p>агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>4. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>5. Пятницкий С.С. Курс дендрологии. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>6. Рейвн и др. Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с</p> <p>7. Шовган А.Д. Дендрология: Навч. посібн. – Львів: УкрДЛТУ, 2008. – 152 с.</p> <p>Щепотьев Ф.Л. Дендрология. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.</p>		
Тиждень ...	10. Відділ Покритонасінні -	Лекція 4 год, практичне заняття 2	8. Колесников А.Й. Декоративная	Виконання завдань з	10

<p>дата, академічних годин</p>	<p>Angiospermae, або Magnoliophyta</p> <p>ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика. 2. Походження. 3. Класифікація. 4. Представники . 	<p>год/ самостійна робота – 5 год</p>	<p>дендрологія. - М.: Лесная пром-сть, 1974. — 704 с.</p> <p>9. Липа О.Л. Дендрологія з основами акліматизації. - К.: Вища школа, 1977.- 422с.</p> <p>10. Лисенко В.П. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / В.П. Лисенко, В.Г. Ємельянов ХНАУ. – Х.: 2007. –280 с.</p> <p>11. Мельниченко Н.В. Курс лекцій та практикум з анатомії і морфології рослин. – К: Фітосоціоцентр, 2001 – 160 с.</p> <p>12. Пятницький С.С. Курс дендрології. - Харьков: Изд-во ХГУ, 1960. - 422 с.</p> <p>13. Рейвн и др.</p>	<p>практичної роботи</p>	
------------------------------------	--	---	--	--------------------------	--

			Современная ботаника. – М: Мир, 1990. – Т.1. – 348с 14. Шовган А.Д. Дендрология: Навч. посібн. – Львів: УкрДЛТУ, 2008. – 152 с. Щепотьев Ф.Л. Дендрология. - К.: Вища школа, 1990. - 287 с.		
Максимальна кількість балів за модуль – 20 балів					

9. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль тощо.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається з 60 балів – поточне оцінювання, 40 балів – результати екзамену. Максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання результатів навчання є сумою балів, одержаних за виконання окремих форм навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять, ведення робочого зошиту, виконання завдань самостійної роботи; оцінка (бали) за екзамен.

Критерії оцінювання та бали результатів навчання

Аудиторна робота		Самостійна робота		Підсумковий контроль (екзамен)
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 1	Модуль 2	
40	20	70	10	40
				60

Модуль 1 аудиторна робота за кожне заняття максимально 5 балів
 Модуль 2 аудиторна робота за кожне заняття максимально 10 балів
 Модуль 1 самостійна робота максимально - 5 бали
 Модуль 2 самостійна робота - максимально 10 балів
 Під час підсумкового оцінювання за якісне виконання досліджень – 40 бал

Критерії оцінювання за підсумковою формою контролю.

Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Дендрологія» визначено навчальним планом – екзамен. Підсумкова оцінка за вивчення предмета виставляється за шкалами: національною, 100 – бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці здобувача вищої освіти. Диференційований залік з оцінкою «незадовільно» не зараховується. Щоб ліквідувати академ заборгованість з навчальної дисципліни, здобувач вищої освіти складає диференційований залік повторно. Структура проведення семестрового контролю відображається довідома здобувачів вищої освіти на першому занятті.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	FX		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання та бали

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання	Рівень компетентності
90-100	Відмінно (A)	<p>Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.</p> <p>Зменшення 100-балової оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого силабусом навчальної дисципліни, або здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>	<p>Високий</p> <p>Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в силабусі навчальної дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.</p>
82-89	Добре (B)	<p>Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.</p>	<p>Достатній</p> <p>Забезпечує здобувачеві самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни</p>

		Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	
74-81	Добре (C)	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
64-73	Задовільно (D)	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
60-63	Задовільно (E)	Здобувач має певні знання, передбачені програмою дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, що визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень здобувач з труднощами пояснює правила	Середній Є мінімально допустимий у всіх складових програми дисципліни

		вирішення практичних завдань. Виконання практичних індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язки з іншими дисциплінами.	
35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)	Здобувач може відтворити окремі фрагменти навчальної дисципліни. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді на практичних заняттях в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу у здобувача відсутнє.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
0-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F)	Здобувач повністю не виконав вимог програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумковому етапі навчання фрагментарні.	Незадовільний. Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Перелік основної літератури:

1. Булыгин Н.Е. Дендрология. - М.: Агропромиздат, 1991. – 352 с.
2. Заячук В.Я. Дендрология: Підручник. – Львів: Априорі, 2008. – 656 с
3. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів за спец. "Садово-паркове господарство". – К.:Вища школа, 2003. – 199 с.
4. Колесников А.И. Декоративная дендрология. – М.: Лесная пром-ть, 1974. – 703 с.
5. Швиденко А.Й. Данілова О.М. Дендрология: Підручник для вищих навчальних закладів. – Чернівці: "Рута", 2003. – 384 с.
6. Шовган А.Д. Дендрология: Навчальний посібник. – Львів: УкрДЛТУ, 2001. – 152 с.
7. Шовган А.Д. Голонасінні. Практикум з дендрології: Навчальний посібник. – Львів: УкрДЛТУ, 2002. – 122 с.

Перелік додаткової літератури:

1. Бойко М.Ф., Москов Н.В., Тихонов В.И. Растительный мир Херсонской области.- Симферополь:Тария,1987.-145 с.

2. Бойко М.Ф., Павлова Н.Р. Список травянистых растений ботанического сада Херсонского пединститута им. Н.К.Крупской // Тихонов В.И. Путеводитель по бот. саду Херсонського пединститута.- Херсон, 1986. – С. 27-31.
3. Бригинец М.Л., Тихомиров Ф.К. Херсонський ботсад пединститута // Бюллетень Гл. Бот. сада СССР, 1950, № 6.- С.
4. Второв П. П., Дроздов Н. Н. Биогеография. – М.: Владос, 2001. – 304 с.
5. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Голонасінні: Довідник/ М.А. Кохно., В.Ш. Гордієнко , Г.С. Захаренко та ін.– К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 207 с.
6. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні: Довідник . ч.1 / М.А. Кохно, Л.І. Пархоменко., А.У. Зарубенко та ін.; – Київ: Фітосоціоцентр, 2003. – 451 с.
7. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Покритонасінн.: Довідник. ч.2 / М.А. Кохно, Н.М.Трофименко, Л.І.Пархоменко та ін. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с.
8. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Голосеменные. - К.:Наук. думка, 1986.- 199 с.
9. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные. -К.:Наук. думка, 1986.- 719 с.
10. Деревья и кустарники СССР. Т. 1-7. – Москва-Ленинград: Изд-во АН СССР, 1949-1965.
11. Кохно М.А., Кузнецов С.І., Дорошенко О.К., Чуприна П.Я., Пасічний А.О. Дендрофлора міст півдня України // Укр. ботан. журн., 1983, 40, № 5.- С. 12-14.
12. Каталог різновидів, культиварів, та форм деревних та кущових рослин, ч.І Голонасінні (Полісся, Лісостеп, Карпати Украї- ни) / Кузнецов С.І., Маринич І.С., Похильченко О.П., та ін. - Київ: Фітосоціоцентр, 2002.– 35 с.
13. Каталог видів, різновидів, форм, сортів деревних та кущових рослин. Ч. III. Красиво квітучі дерева та кущі (Полісся та Лісостеп України)/ Н.М Трофименко., В.К. Горб, Л.І. Пархоменко та ін. – Київ: Фітосоціоцентр, 2003. – 24 с.
14. Каталог видів, різновидів, форм та культиварів паркоутворюючих деревних рослин. Ч. IV. Покритонасінні (Полісся, Лісостеп та Карпати України)/ Пархоменко Л.І., Трофименко Н.М., Дорошенко О.К. та ін. – Київ: Фітосоціоцентр, 2003. – 24 с.
15. Кукурудза С.І. Біогеографія. Підручник для студ. географ. фак-тів. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 504 с.
16. Марисова І.В. Біогеографія. Регіональний аспект: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. - Суми: Університетська книга, 2005. – 128 с.
17. Свириденко В.Е., Швиденко А.Й. Лісівництво. – К.: Сільгоспосвіта, 1995. – 364 с.
- Лисенко В.П., Ємельянов В.Г. Ботаніка і дендрологія: Довідник для студентів лісового факультету і агрономічних спеціальностей / ХНАУ. – Х., 2007.–280 с.
18. Рудь С., Бойко М. Характеристика дендрарію ботанічного саду Херсонського педагогічного університету // Метода, вип. Тези, 2001.- С. 31-34.
19. Тихонов В.И. Ботанический сад Херсонского пединститута (путеводитель к экскурсионному маршруту).- Херсон, 1970.- 17 с.
20. Тихонов В.И. Путеводитель по ботаническому саду пединститута.- Херсон, 1986.- 33 с.
21. Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural hecklist.- Kiev,1999.- 346 p.

Інтернет- ресурс

1. Дендрологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/search>.
2. Стаття 34. Основні вимоги щодо режиму дендрологічних парків:
https://protocol.ua/ua/pro_prirodno_zapovidniy_fond_ukraini_stattya_34/.